

LJUDSKI PESNIK IZPOD ROGATCA

DR. ANTON ŽUNTAR

Le kdo v Lučah ne pozna Antona Mlačnika-Tončka! Radi ga srečujemo na vasi, še raje poslušamo njegove pesmi, za katere sam piše besedila in glasbo. Zlasti nam, planincem, zveni njegova pesem prijazno in domače.

Rodil se je 21. 4. 1934. na Gričerjevem pod Rogatcem. Osnovno šolo je obiskoval v Lučah, nato pa se je vpisal na realno gimnazijo v Ljubljani. Med mestnimi zidovi pa ni imel obstanka. Pesem gozdov ga je zvabila nazaj med domače hribe. Zaposlil se je kot gozdni delavec. Starega 24 let ga je doletela nesreča. Z zlomljeno hrbtenico je obležal pod podrtim drevesom. Trpljenje slabiče stre, močne pa napravi še močnejše. Tončka je usoda brusila in tesala, vendar je vzdržal in po dolgotrajnem zdravljenju zopet shodil. Poslej se je še bolj zapisal goram in gozdovom. Svojo ljubezen do narave je začel oblikovati v verzih, ki jim je dodajal še melodijo.

Z glasbo se je srečal že kot otrok, saj so oče in vsi strici igrali na citre. Tudi sam se je kmalu navdušil za ta čudoviti instrument in se ves predal glasbi. Z bratom Jožetom in bratrancem je ustanovil vokalni kvartet »Veseli planinci«. Fantje so nastopali na številnih prireditvah po Gornji Savinjski dolini, dvakrat pa tudi na Radiu Ljubljana v oddaji »Pokaži, kaj znaš«, kjer so za svoje petje dobili nagrado strokovne žirije.

Prve pesmi je Tonček napisal že pri vojakih. Rodilo jih je neizmerno domotožje po domačem kraju. Pozneje pa je v svetlih poletnih nočeh prisluhnil, kaj prepeva Savinja med skalnimi čermi, kaj šepče veter v krošnjah dreves, kaj riše mesec po slemenih gora. Nastala je pesem »Pogled z Raduhe«, ki je v Lučah in okolici skoraj že ponarodela.

Tam kjer Raduha prekrasna
vsa ponosna, veličastna
pod oblake mi kipi,
kjer se v soncu sneg blešči,
tam kjer teče mi Savinja
in me na mlade dni spominja,
tam leži mi rojstna vas —
mojih dni mladostnih kras.

Raduha ti veličastna
kako si ti planina krasna!
saj iz tvojih se pečin,
odpre pogled na sto planin
širok te slovenske zemlje
in še daleč preko meje,
kjer prebiva naša kri,
kjer rod slovenski še živi.

Ponosno zrem v te planjave,
ki kipe tja gor v višave.
V dalji priča očak Triglav,
da naš rod je čvrst in zdrav.
Vsak se tega naj zaveda
in vedro naj v bodočnost gleda.
Ponosno kot Triglav stoji,
slovenski narod naj živi.

Travnikom in gozdovom po naših hribih je ostal zvest. Zanj so to posvečeni kraji, v katere naj vstopajo le poklicani, le tisti, ki svoja srca polagajo na oltar materi Naravi. Iz duše mu je vzklopela pesem »Savinjskim planinam«, v kateri je med drugim zapisal:

Predrage savinjske planine,
o ljubljene moje gore
vselej, k'dar kol' vas obiščem,
radostno je moje srce.

Oj ljubljene moje planine,
le ve ste življenja mi kras,
med vami bogat sem in srečen,
zato naj živim le za vas!

In takrat, ko bodem za vselej
vzel od prijateljev slovo,
ko oči bom za vedno zatisnil,
in legel bom v črno zemljo,
takrat zašumi naj mi slednjič
šum pesmi Savinje globin
in grob moj naj skromni krasijo
cvetice s savinjskih planin.

Že od rane mladosti so mu skale jeklenile voljo, planinsko cvetje pa mu je mehčalo srce. Na Rogatcu, kjer je kot otrok pasel ovce in kjer je pustil svojo mladost, je pogosto občudoval nežne avriklje in si želel, da bi lahko vedno ostal med njimi. To pravi tudi v pesmi »Skriti cvet«:

Tam v strmih pečinah
sem našel cvetlico,
osamljeno rožo,
ki skrita je vsem.

Tončku pa pomeni ta cvet še mnogo več:

Čeprav nimaš srca
in ne znaš ljubiti,
čeprav nimaš ustnic
in ne govoriš,
vendar ti edina
si moja ljubezen,
po tebi mi vedno
srce koprne.

Le tukaj pri tebi,
nedolžna cvetlica,
pri tebi najrajši
bi vedno ostal,
saj tukaj edino,
na vsem širnem svetu
zares bil bi srečen
in vedno vesel.

Takšen je Tončk izpod Rogatca. Nežen in zasanjan je kot samotni planinski cvet, kot školjka na morskem dnu, ki »v biser je stisnila svojo vso bol«.

POPRAVKI K PV 1980/1

V članek dr. Franceta Malešiča »Prvi obiski Grintovcev« (PV 1980, 1) se je vrinila napaka. Na strani 6 v opombi 8 pod črto je napačno navedeno ledinsko ime Bavanča štacunarca. Pravilno je Bavanča štančarca, kot je zapisano že v članku »Krajevna imena v Grintovcih« (Gore in ljudje, 1946).

Vlasto Kopač

Na str. 40 je pomotoma izpadlo avtorjevo ime pod člankom »Janko Sicherl osemdesetletnik«. Avtor članka je Tine Orel.

OBVESTILO:

Namesto vencev na grob Lilijane Avčin so v sklad Planinskega Vestnika darovali: dr. Miha Potočnik 1000 din, arh. Vlasto Kopač 1000 din, Tine Orel 1000 din.